

Postanowienie z dnia 20 czerwca 2006 r.

II BPZ 1/06

Sąd, do którego została wniesiona skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, może ją odrzucić na podstawie art. 424⁶ § 3 k.p.c. tylko wówczas, gdy nie została opłacona lub w określonym terminie nie uzupełniono jej braków formalnych, o których mowa w art. 424⁵ § 2 k.p.c. Odrzucenie tej skargi z innych przyczyn jest zastrzeżone do wyłącznej kompetencji Sądu Najwyższego (art. 424⁸ k.p.c.).

Przewodniczący SSN Jerzy Kuźniar, Sędziowie: SN Katarzyna Gonera, SA Jolanta Strusińska-Żukowska (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 20 czerwca 2006 r. sprawy z powództwa Mariana H. przeciwko Przedsiębiorstwu Budowy Kopalń „M.” SA w P. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku, na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy z dnia 13 września 2005 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy postanowieniem z dnia 13 września 2005 r. odrzucił skargę powoda Mariana H. o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku tego Sądu z dnia 2 października 2003 r. Sąd ten wskazał, że zgodnie z art. 87¹ § 1 k.p.c., możliwość dokonania czynności procesowej związanej z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, a podejmowanej przed sądem niższej instancji, wymaga zadośćuczynienia tzw. przymusowi adwokackiemu polegającemu na obowiązkowym zastępstwie strony przez adwokata lub radcę prawnego już podczas postępowania przed tym sądem. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku została zaś wniesiona osobiście przez powoda, w związku z czym należy ją uznać za niedopuszczalną, co z

mocy art. 424¹² k.p.c. w związku z art. 398⁶ § 2 k.p.c. powoduje konieczność jej odrzucenia.

Niezależnie od tego, Sąd Okręgowy podniósł, że szczególny charakter skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku wymaga jednoznacznego spełnienia swoistych wymogów formalnych określonych w art. 424⁵ § 1 k.p.c., w ramach których podmiot wnoszący skargę zobowiązany jest - między innymi - do sprecyzowania podstaw skargi wraz z ich uzasadnieniem oraz do przytoczenia przepisów prawa, z którymi zaskarżone orzeczenie jest niezgodne. Według Sądu, skarga powoda nie spełnia tych wymagań, albowiem nie zawiera skonkretyzowanej i popartej uzasadnieniem podstawy skargi w odniesieniu do przepisu art. 5 k.c., którego naruszenia sąd miałby się dopuścić.

Sąd Okręgowy zauważył również, że w myśl art. 424⁴ k.p.c. podstawą skargi nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów, zaś powód oparł swoją skargę również na takiej podstawie.

W konsekwencji Sąd ten stwierdził, że skarga powoda, nawet jeśli byłaby sporządzona przez adwokata lub radcę prawnego, podlegałaby odrzuceniu ze względów formalnych na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 424¹² k.p.c. oraz art. 424⁴ k.p.c. w związku z art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 424¹² k.p.c.

Powód zaskarżył zażaleniem to postanowienie w całości i zarzucając mu naruszenie przepisów postępowania, w szczególności art. 424⁶ § 2 i 3 k.p.c. i art. 424⁵ § 1 k.p.c. w związku z art. 424⁸ § 1 k.p.c., wniósł o jego uchylenie. W uzasadnieniu zażalenia skarżący podniósł, że odrzucenie skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku przez Sąd pierwszej lub drugiej instancji może nastąpić jedynie w sytuacjach przewidzianych w art. 424⁶ k.p.c. W niniejszej sprawie przyczyną odrzucenia skargi nie były zaś uchybienia, o których mowa w tym przepisie. Odrzucenie skargi z każdej innej przyczyny należy zaś do wyłącznej kompetencji Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Do rozpoznania skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wyłącznie właściwy jest Sąd Najwyższy, a wnosi się ją do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie (art. 424⁶ § 1 k.p.c.). W sądzie, do którego skarga została wniesiona, przewodniczący bada ją jedynie pod kątem zachowania warunków for-

malnych określonych w art. 424⁵ § 2 k.p.c., a więc, czy czyni ona zadość wymaganiom przewidzianym dla pisma procesowego oraz czy dołączono do niej odpowiednią ilość odpisów, a w razie stwierdzenia niezachowania tych warunków, wzywa o poprawienie lub uzupełnienie skargi (art. 424⁶ § 2 k.p.c.). Nieuzupełnienie tego rodzaju braków w terminie wyznaczonym przez przewodniczącego wywołuje skutek w postaci odrzucenia skargi przez sąd, do którego została wniesiona (art. 424⁶ § 3 k.p.c.).

Kodeks postępowania cywilnego, w brzmieniu obowiązującym do dnia 1 marca 2006 r., nie przewidywał możliwości odrzucenia skargi przez sąd, do którego wpłynęła, z żadnych innych przyczyn (aktualnie zgodnie z treścią art. 424⁶ § 3 k.p.c. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, Dz.U. Nr 167, poz. 1398, odrzucona przez ten sąd może być również skarga nieopłacona), w szczególności z powodu niezachowania przy jej sporządzeniu przymusu adwokacko - radcowskiego oraz braków w zakresie warunków należących do istoty skargi, wskazanych w art. 424⁵ § 1 k.p.c.

Za przyjęciem takiego stanowiska przemawia także uregulowanie zawarte w art. 424⁸ § 1 i 2 k.p.c. wskazujące przyczyny odrzucenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przez Sąd Najwyższy. Zgodnie z art. 424⁸ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy odrzuca na posiedzeniu niejawnym skargę, jeżeli ulegała ona odrzuceniu przez sąd niższej instancji, a także skargę wniesioną po upływie terminu, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 424⁵ § 1 k.p.c., jak również skargę z innych przyczyn niedopuszczalną. Skarga podlega odrzuceniu także wówczas, gdy zmiana zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków prawnych była lub jest możliwa albo jeżeli nie zachodzi wyjątek, o którym mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c. (art. 424⁸ § 2 k.p.c.). Można zatem stwierdzić, że poza przypadkiem braku uzupełnienia warunków formalnych skargi określonych w art. 424⁵ § 2 k.p.c., a aktualnie także nieopłacenia skargi, odrzucenie skargi z każdej innej przyczyny zostało zastrzeżone do wyłącznej kompetencji Sądu Najwyższego.

Przepis art. 424¹² k.p.c. stanowi o odpowiednim stosowaniu do postępowania wywołanego wniesieniem skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przepisów o skardze kasacyjnej, ale tylko w wypadkach, które nie zostały uregulowane odrębnie w przepisach dotyczących tej skargi. Skoro zatem kwestia odrzucenia skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przez sąd pierwszej lub drugiej instancji została uregulowana odrębnie w

przepisach poświęconych tej skardze, to odpowiednie stosowanie przepisu art. 398⁶ § 2 k.p.c., dotyczącego odrzucenia skargi kasacyjnej przez sąd drugiej instancji, nie znajduje uzasadnienia.

W świetle powyższego Sąd Okręgowy nie był kompetentny do odrzucenia skargi z powodu niezachowania przy jej sporządzeniu przymusu adwokacko-radcowskiego, jak również z tej przyczyny, że nie spełniała wymagań określonych w art. 424⁵ § 1 k.p.c. Odrzucenie skargi z tych powodów mogło bowiem nastąpić - jak wykazano - wyłącznie przez Sąd Najwyższy (art. 424⁸ § 1 *in fine* k.p.c.).

Z przytoczonych względów zażalenie powoda zasługiwało na uwzględnienie, wobec czego Sąd Najwyższy na podstawie art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze k.p.c. postanowił jak w sentencji.

=====